

Vestjyllands folkehøjskole

Forundringens hage og selvforsynt med energi

Vi snakker ikke kun om økologi men setter også igang praktiske prosjekter. Lekker økologisk mat fra Forundringens hage er hverdagskost, 20 frivillige borgere fra lokalmiljøet deltar i hagens liv og en vindmølle leverer mer strøm enn skolen selv kan bruke.

Det er naturlig for oss å prioritere bærekraftig utvikling og miljøspørsmål i den daglige driften. På vårt økologiske høstmarked 6. september 2009 kunne vi som den første høgskole i Danmark heise det Grønne Flagget, som signalerer bærekraftig atferd, forteller Birtha Toft som er prosjektleder for "Forundringens Have".

Rom for læring og kulturell utfoldelse

Forundringens hage ble grunnlagt i 2004 som en forsøks- og besøkshage. I samarbeid med foreninger i lokalmiljøet viser skolen hvordan vestjysk sandjord kan frambringe lekre grønnsaker, spiselige blomster, krydderurter, bær og frukter.

Nærmeste samarbeidspartnere er "Vestjysk landboforening" og "Fjordens og hedens landbrugscenter". I forbindelse med markeder og større arrangementer er foreningen "ØkoVest" og "Skjern-Egvad egnsmuseum" sentrale i samarbeidet.

I tillegg til elevene er det mange frivillige som er aktive i driften av hagen – et genuint rom for læring. Gleden og nytelsen ved å dyrke selv står i fokus i tillegg til betydningen av bærekraftig og sunt levevis. Forbildet er den uberørte naturen, basert på en erfaring om at plantene trives best når man etterlikner naturen og lærer av den. Som



Hagens vises fram – elever forteller (Foto: Forundringens Hage)

frivillig treffer du andre hageinteresserte, du deltar gratis i alle skolens arrangementer og på arbeidsdagene blir det servert lekre økologiske retter.

Hagen rommer også en egen naturlekeplass med tre bålplasser og et utekjøkken. Elevene på den økologiske iverksetterlinje har bygget et skulpturelt forteller- og dansehus, hvor det arrangeres intime forteller- og litteraturkvelder. Ved inngangen til hagen er det et annet halmhus som er døpt "Jordbærhuset", fordi det vokser skogsjordbær på taket som demonstrerer jordtaks evne til å avlaste kloakksystemer ved kraftige regnskyll. Her selges det produkter fra forundringens hage og det finnes et rikholdig informasjonsmateriale om økologi.



Pileflett – dekor med CO2 opptak (Foto: Vestjylland fhs)

Elevene besøker økologiske byggerier

Undervisningen på den økologiske iverksetterlinjen omfatter også tema som: Bærekraftig byggeri med anleggelse av naturcamping. Det legges til rette for byggemetoder med minst mulig CO2 utslipp. Derfor anvendes det utelukkende naturmaterialer. På ekskursjoner ser elevene på bygging av halm- og lavenergihus, bølgekraft, vindenergi, bærekraftig transport og miljøsertifisert skogbruk.

Pionerer på drift med vindmøller

Vestjyllands højskole er en pioner innen bruk av vindmøller. Den første ble satt opp i 1983, i 1996 ble denne erstattet med en større modell som hvert år produserer 600.000 kwh strøm. Skolen bruker selv to tredjedeler, siste tredjedelen på 200.000 kwh blir solgt. De kaller seg CO2-nøytrale nå, på grunn av vind, sol og jordvarme! Ikke så langt fra vindmøllen ligger en 75m2 solfanger. Om sommeren leverer den varmt vann til morgenbadet og til å skylle svetten av kroppen mellom de mange dansetimene i danse- og fortellerhuset.

Både ledelse, lærere og elever satser på stadige forbedringer i bærekraftinnsatsen. Skolen har satt seg som mål å bli CO2 nøytral og begrunner det blant annet med følgende: "Olje og penger er makt. Som høgskole dyrker vi den enkeltes muligheter for utfoldelse i fellesskapet. Sprer vi produksjonen av energi på små vindmøller, solfangere, jordvarmeanlegg med mer, flyter noe av makten fra oljeselskapene ut og styrker de lokale samfunn, som selv har kontroll over deres energi."

FNs tiår for utdanning for bærekraft

"Learning to change our world" – slik ble FNs tiår for utdanning for bærekraftig utvikling introdusert (2005 – 2014). En bærekraftig utvikling imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov og den krever en bedre balanse mellom økologiske, sosiale og økonomiske hensyn. Målet for tiåret er å styrke kunnskapsformidlingen, ved å sette oss i stand til å tenke nytt for å utløse bærekraftige handlinger.

Målgruppa er ikke bare skoler og utdanningsinstitusjoner, men samfunnet som helhet. Verdens regjeringer oppfordres til å "fremme en offentlig bevissthet om og bred deltakelse i tiåret, blant annet gjennom samarbeid med sivilsamfunnet og andre interessenter". Folkeopplysningen har en viktig rolle i en nødvendig dannelsesprosess for hele samfunnet, der man kombinerer praksis og teori med viktige vei- og verdivalg. UNESCO koordinerer internasjonalt: www.unesco.org/en/esd
Se også www.thebalancingact.info

Oppgaver/spørsmål til diskusjon

Hva skal til for å komme i gang med liknende arbeid der du bor?

Sjekk din kommune – har de planer for det lokale bærekraftarbeidet?

Hvordan er din kommunes politikk og praksis når det gjelder involvering av sivilsamfunnet?

Mer informasjon

Lærer og prosjektleder Birtha Toft,

oeko@vestjyllandshojskole.dk

Tlf: +45 23 44 95 94

www.vestjyllandshojskole.dk

– kp jan 11